

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

HVA SKYLDES VESTENS ANGST FOR KINA? Det tapte landet

Li, Xing

Published in:
Klassekampen

Publication date:
2020

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Li, X. (2020). HVA SKYLDES VESTENS ANGST FOR KINA? Det tapte landet. *Klassekampen*, 16-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Vinn gavekort
på 5000 kr!

BLI MED PÅ KLASSEKAMPENS FOTO KONKURRANSE

Konkurranseregler:

- Bilder kan sendes inn mellom 25. juni og 19. august.
- Papiravisa eller digitalutgaven må være med.
- Du kan sende inn maks fem bilder totalt.
- Det må være innsenderen som har tatt bildet.
- Bildebredde bør være minimum 1000 pixler.
- Klassekampen vil kunne bruke bildet ditt i kampanjer.

Hovedpremie: Bildeprodukter à 5000 kr

Vinneren av hele konkurransen et gavekort på bildeprodukter à 5000 kr. Vinnerbildet publiseres i avisa lørdag 22. august.

Ukespremie: Fotobok à 349 kr

Hver lørdag trykker vi ukesvinneren i avisa. Vinneren mottar et gavekort på fotobok.

Årets flotte premier er fra CEWE Japan Photo.

Send bildet via e-post til
fotokonkurranse@klassekampen.no

Du kan også bli med i konkurransen via Instagram ved å tagge bildet med [#klassekampensommer](https://www.instagram.com/klassekampensommer).

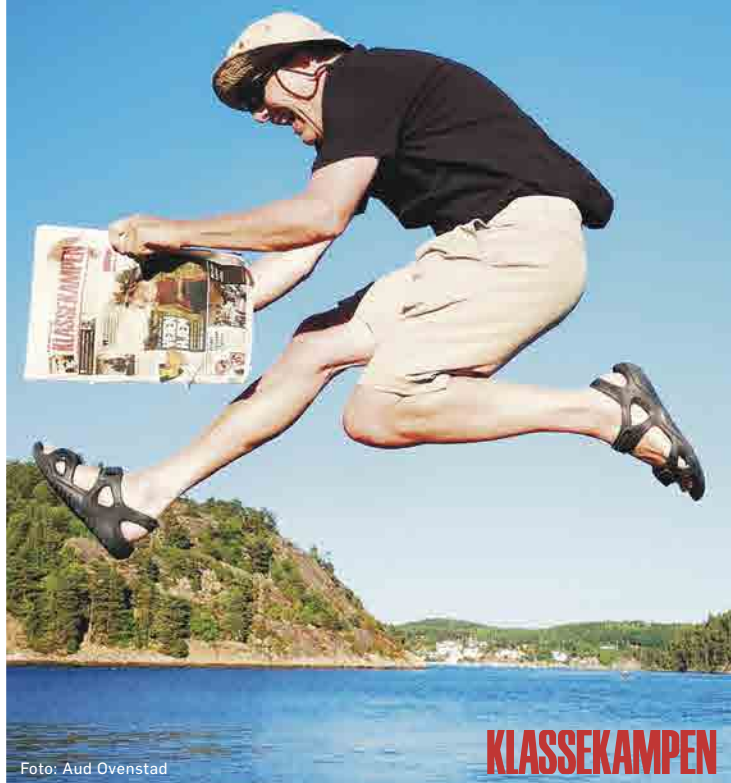

Foto: Aud Ovenstad

KLASSEKAMPEN

Hver tirsdag får du et analytisk blikk på verden av Klassekampens internasjonale skribentpanel.

Bhaskar Sunkara

Kajsa Ekis Ekman

Tormod Heier

Li Xing

Tore Linné Eriksen

Minda Holm

HVA SKYLDES VESTENS ANGST FOR KINA?

Det tapte landet

HORISONT

Li Xing

Hva skal det bli av Kina til slutt? Vil det klare å leve opp til Vestens forventninger? Blir landet en destruktiv eller konstruktiv verdensmakt? Velger de status quo eller revisjonisme? Kontinuitet eller endring?

De vestlige misjonærene fra Europa og USA klarte ikke å konvertere Kina til et kristent kontinent. I sin egen sivilisasjonshistorie har Kina blitt beseiret og styrt gjennom århundrer av mektige minoritetsgrupper, som mongolene og mandsjuene. De forsøkte å endre Kinas grunnleggende karakter, men ble seinere selv forandret og sinifisert.

Dekningen av Kina i vestlige medier og akademia i de seinere årene har enten vært preget av overdreven frykt for at Kina vokser

MODERNE: Innbyggere i Beijing søker ly fra en regnskur i august. Ifølge artikkelforfatteren har det eksistert en vestlig antakelse om at et lands modernisering naturlig vil føre til liberaldemokrati. I Kina har dette imidlertid ikke skjedd – til Vestens engstelse.

FOTO: NG HAN GUAN, AP/NTB SCANPIX

seg til en supermakt, uberettigede spådommer om «Kinas snarlige sammenbrudd» eller dommedagsprofetier om «kommunismens fall». Fra tid til annen bruker vestlige akademikere, politikere og opinionsdannere svingningene i Kinas utvikling på en selektiv måte for å beret- tige sine forutinntatte teorier og ideologier og skildre Kina enten som en trussel, en mulighet, i ferd med å kollapse eller med å bli en supermakt. I Vesten råder en utbredt angst for at Kina er på vei til å bli en dominerende kraft som kan definere verdensordenen.

Angsten er forståelig. Men hvilke faktorer er det som støtter den? Slik jeg analyserer situasjonen, er det ikke Kinas økonomiske konkurransedyktighet eller teknologiske framskritt som er kjernen i problemene mellom Kina og Vesten. Vesten har tross alt hatt fordeler av Kinas økonomiske vekst. Kina er ikke minst på vei til å bli det største forbrukermarkedet for vestlige produkter.

Vestens angst skyldes at resultatet av Kinas økonomiske suksess og landets moderniseringsprosess ikke samsvarer med et sett trosparadigmer som Vesten har utledet fra historien om Europas moderni- sering.

Disse paradigmene tilsier flere antatte årsakssammenhenger:

■ Den første er «moderniseringsparadig- met»: at liberaldemokratiet er et uunngå-elig resultat av økonomisk modernisering forårsaket av sekularisering, individua- lisme og liberalisme.

■ Den andre er «middelklasseparadig- met»: at liberale representative demokra- tier er en uunngåelig konsekvens, forårsaka- ket av framveksten av levende sivile samfunn og interessegrupper som danner partier og debatterer med andre parter.

■ Den tredje er «den politiske autoritaria- nismens paradigme»: at økonomisk

«Ironisk nok har ikke Kinas modernisering ledet landet mot et liberaldemokrati av vestlig format»

underutvikling forårsakes av den politiske authoritarianismens mangel på frihet og fri flyt av ideer, som igjen fører til manglende innovasjon og sosial mobilitet.

Siden den kalde krigens slutt har disse paradigmene blitt forsvart med det vestlige liberale hegemoniet og markeds-

kapitalismens triumf. Universaliseringen av vestlige normer har vært sett som sannheten per definisjon, eller som naturlo- ver, for en felles menneskelig skjebne.

Ironisk nok har ikke Kinas modernise- ring gjennom de siste førti årene ledet landet mot et liberaldemokrati av vestlig format. Den kinesiske middelklassen har ikke blitt «moderniseringens agenter», som presser gjennom frie valg. Det klareste paradokset er at kinesisk politisk autorita- rianisme har forvandlet nasjonen fra et av verdens fattigste land til verdens nest største økonomi. Verden har blitt imponert over kinesernes kreativitet og nyskapinger innenfor økonomi, finans, politikk, tekno- logi og vitenskap.

Essensen i den vestlige Kina-angsten ligger derfor i følelsen av å ha «tapt Kina». Vestens lengsel etter et forventet «liberalt Kina» eller et forestilt «vestlig Kina», formet av globalisering, markedskapita- lisme og vestliggjøring har blitt en illusjon. I motsetning har Kina blitt det EU kaller en «systemisk konkurrent» – eller det USA kaller en «systemisk rival». Vesten har problemer med å konseptualisere, analy- sere og håndtere Kinas framvekst når den ligger utenfor de rammene de kjenner og føler seg komfortable med.

Historisk sett oppsto «tapet av Kina» aller først da de kinesiske nasjonalistene ble beseiret i den kinesiske borgerkrigen og flyktet til Taiwan i 1949, og da Mao Zedong erklærte at «den kinesiske nasjonen ville reise seg». «Tapet av Kina» (i det at Kina ble et kommunistisk land) skapte et sjokk i den vestlige verden. Særlig for amerikanerne – fra presidenten og embetsmennene til mannen i gata – var det vanskelig å se på hvordan en nasjonalistisk regjering støttet av USA, som de hadde satt sitt håp til, kunne kullkastes av det kinesiske kommu- nistiske bondeopprøret. USA nektet å godta seieren i den kinesiske kommunistiske revolusjonen, som var en masserespons på underutvikling og uutholdelige sosiopoli- tiske problemer.

Revolusjonen trengte ikke nødvendigvis å være kommunistisk, men kommunistisk ideologi var absolutt den mest tiltalende for et fattig landbrukssamfunn som ønsket grunnleggende endringer.

Ønsketenkningen om at Kina snart skulle forvandles til en demokratisk, kapitalistisk og vestlig nasjon materialiserte seg aldri til noe mer. Hvem tapte Kina? 1950-årenes mccarthyisme – det å anklage folk for undergravende virksomhet eller forræderi uten å undersøke bevisgrunnlaget – førte til en brei og nådeløs søken etter dem som var ansvarlige for det påståtte «tapet av Kina». Det var en periode preget av økt politisk undertrykking der det ble spredt frykt for kommunistisk påvirkning på amerikanske institusjoner og for spionasje. Ser vi en lignende situasjon i USA i dag? Der Trump- administrasjonen begrenser antallet kinesiske medier og journalister, planleg- ger å stenge kinesiske studenter ute fra visse studieretninger, anklager Huawei for å være en «nasjonal sikkerhetstrussel» uten konkrete bevis, stenger Konfucius-institut- tet for å unngå kinesisk politisk påvirkning og så videre?

Helt siden den første kontakten med Vesten har Kina blitt sett som en gåtefull nasjon. Også etter at nasjonen har blitt en del av den kapitalistiske verdensøkonomi- en, er Kina fremdeles et land Vesten synes det er vanskelig å tilpasse seg. Beijing ligger nå som et «mellomrike», omgitt av følelser som sjalusi, beundring, engstelse, bekymring og til og med uvilje. I den nærmeste framtid må både Kina, som den voksende makta, og Vesten, som den etablerte makta, finne en måte å akseptere hverandre på. For å kunne gjøre det må begge gå gjennom en periode med store kamper, justeringer og spenninger.

Li Xing,

professor ved Research Center on Development and International Relations ved Aalborg universitet

Oversatt av Inger Sverreson Holmes